

АПТА САЙЫНҒЫ ГИДРОЛОГИЯЛЫҚ БОЛЖАМ

2022 жылғы 26 наурыздан 1 сәуірге дейінгі кезеңге

NASA спутниктері суреттерінің деректері бойынша 17.03-24.03.2022 ж.кезеңінде "Қазгидромет" РМК есептеген Қазақстан аумағының қармен жабылған ауданы 61% - дан 60% - ға дейін азайды (1-қосымша).

ҚР жазық аумақтарының өзен бассейндері бойынша ылғал қорының көлемі мен топырақтың қату тереңдігі 2-қосымшада келтірілген.

2022 жылғы 26 наурыз-01 сәуірге апталық синоптикалық болжамға сәйкес Скандинавия аудандарынан келген циклон және оңтүстік циклон ҚР барлық аумағында ауа райының тұрақсыз сипатына себепші болады, жауын-шашын (жаңбыр, қар), боран, екпінді жел 23-28 м/с дейін, тұман және көктайғақ күтіледі. 26, 29 наурызда Түркістан облысының оңтүстігінде және таулы, тау бөктері аудандарында, 26-27, 29 наурызда Жамбыл облысының солтүстік-шығысында, оңтүстігінде, таулы және тау бөктері аудандарында, 27, 29 наурызда Алматы облысының оңтүстігінде және таулы аудандарында жаңбыр мен қар түрінде қатты жауын-шашын болжанады, осыған байланысты, жоғарыда аталған өңірлердің тау бөктеріндегі аудандарында көлбеу ағын қалыптасады деп күтілуде. Шығыс Қазақстан облысында 28, 30 наурызда-қатты қар, 29 наурызда – қатты жауын - шашын (жаңбыр, қар), 29 наурызда-қатты жауын-шашын, негізінен қар түрінде болады.

Батыс Қазақстан облысында, 27-28 наурызда облыстың оңтүстігінде, 30 наурызда облыстың батыс жартысында ауа температурасы түнде 3 градус жылы, күндізгі ауа температурасының негізгі фонында 2-7 градус жылы болады деп күтілуде.

30 наурыздан бастап Ақтөбе, Қостанай, Ақмола, Солтүстік Қазақстан облыстары, 31 наурыздан бастап Павлодар облысы бойынша күндізгі температура оң мәндерге жетеді. 2-5 жылу градус жылы болады деп күтілуде.

Қарағанды облысы бойынша 28-29 наурыз, 01 сәуір күндері облыстың оңтүстігінде түнде ауа температурасы 3 градус жылу, күндіз 3 аяз-2 жылу, облыстың оңтүстігінде 7 жылу, кезеңнің ортасында 0-5 аязға дейін аздап төмендеу, оңтүстік-шығыста 3 жылу, кезеңнің соңында 0-5 жылу, облыстың оңтүстігінде 8-13 жылыға дейін (3-қосымша).

Осыған байланысты, жоғарыда аталған өңірлерде қарқынды қар еруі және өзендердегі мұз құбылыстарының әлсіреуі күтіледі.

Қарағанды облысы бойынша

17.03-24.03.2022 ж. кезеңінде жинақталған ылғал қорының көлемі:

Нұра өзені алабы бойынша 176 млн. м³ ұлғайды және 552 млн. м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәннен 12% артық;

Шерубайнұра өзенінің алабы бойынша 54 млн. м³ азайды және 273 млн.м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәннен 54% аз;

Кеңгір өзенінің алабы бойынша 22 млн. м³ азайды және 354 млн.м³ құрайды

2021 жылғы 26 наурыз-01 сәуір аралығында ағынның болжамды көлемі:

- Самарқанд су қоймасына келіп құятын Нұра өзені бойынша (Балықты ГБ тұстамасында) 0,40-0,70 млн. м³;
- Шерубайнұра су қоймасына келіп құятын Шерубайнұра өзені бойынша (Қарамұрын ГБ тұстамасында) 0,70-1,10 млн. м³;
- Кеңгір су қоймасына келіп құятын Кеңгір өзені бойынша (Қаракеңгір және Сарыкеңгір ГБ тұстамаларында) ағын күтілмейді;

**Есіл өзенінің алабы бойынша.
(Ақмола облысы және СКО бойынша).**

- 17.03-24.03.2022 ж. кезеңінде жинақталған ылғал қорының көлемі:
Бастаудан Астана су қоймасына дейін 10 млн.м³ -ға азайды және 223 млн.м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 22-ға аз%;
- Қалқутан өзені алабы бойынша** (Есіл өз.) өзгеріссіз 1304 млн.м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 20-ға аз%;
- Жабай өзені алабы бойынша** (Есіл өз.) 60 млн.м³ көбейді және 947 млн.м³ құрайды, бұл орташа көпжылдық мәннің шегінде.
- Сергеевское су қоймасына дейін** 551 млн.м³ көбейді және 6530 млн.м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 46-ға артық%;
- Сілеті өзені алабы бойынша** 50 млн.м³ азайды және 533 млн.м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 12-ге кем%;
- Шағалалы өзені алабы бойынша** 5 млн.м³ азайды және 58 млн.м³ құрайды, бұл орташа көпжылдық мәннің шегінде.

2022 жылғы 26 наурыздан 1 сәуірге дейінгі кезеңге арналған ағынның болжамды көлемі

- Астаналық су қоймасына келіп құятын Есіл өзені бойынша (Аршалы және Мойылды ГБ тұстамаларында) 0,40-0,70 млн. м³ көлемінде;
- Сергеевское су қоймасына келіп құятын Есіл өзені бойынша (Тоқсан би және Соколовка ГБ тұстамаларында) 2,5-5,0 млн. м³ көлемінде;
- Сілеті су қоймасына келіп құятын Сілеті өзені бойынша (Бестоғай ГБ тұстамасында) күтілмейді;
- Шағалалы су қоймасына келіп құятын Шағалалы өзені бойынша (Павловка ГБ тұстамасында) күтілмейді;

Ақтобе облысы бойынша

- 17.03-24.03.2022 ж. кезеңінде жинақталған ылғал қорының көлемі:
- **Глек өзені алабы бойынша** 5 млн.м³ азайды және 292 млн.м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 18-ге артық%;
 - **Қарғалы өзені алабы бойынша** 27 млн.м³ көбейді және 229 млн.м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 20% - ға аз.

2022 жылғы 26 наурыздан 1 сәуірге дейінгі кезеңге арналған ағынның болжамды көлемі

- Ақтөбе су қоймасына келіп құятын Ілек өзені бойынша (Бестамақ ГБ тұстамасында) 0,40-0,60 млн. м³ көлемінде;
- Қарғалы су қоймасына келіп құятын Қарғалы өзені бойынша (Троицкое және Қосістек ГБ тұстамаларында) 0,30-0,40 млн. м³ көлемінде;

Батыс Қазақстан облысы бойынша

17.03-24.03.2022 ж. кезеңінде жинақталған ылғал қорының көлемі:

- **Утва өзені алабы бойынша** 79 млн. м³ азайды және 382 млн. м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәні шегінде;
- **Чижа-2 өзені алабы бойынша** 6 млн. м³ ұлғайды және 47 млн. м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 19%-ға артық;
- **Деркүл өзені алабы бойынша** 22 млн. м³ кеміді және 209 млн. м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 24% артық;
- **ШШаған өзені алабы бойынша** 4 млн. м³ ұлғайды және 515 млн.м³ құрайды, бұл орташа көп жылдық мәндерден 45% - ға артық.

Қостанай облысы бойынша

17.03-24.03.2021 ж. кезеңінде жинақталған ылғал қорының көлемі:

- **Тобыл өз.алабы бойынша (Жоғарғы-Тобыл су қоймасынан жоғарыда)** 92 млн.м³азайды және 9 млн.м³ құрайды;
- **Тобыл және Аят өз.алабы бойынша (Қаратомар су қоймасына келіп құятын)** 9 млн.м³ көбейді және 622 млн.м³ құрайды.

2022 жылғы 26 наурыздан 1 сәуірге дейінгі кезеңге арналған ағынның болжамды көлемі

- Жоғарғы Тобыл су қоймасына келіп құятын Тобыл өзенінде (Гришенка ГБ тұстамасында) 0,40-0,60 млн. м³ көлемінде;
- Қаратомар су қоймасына келіп құятын Аят өзенінде (Варваринка ГБ тұстамасында) 0,30-0,40 млн. м³ көлемінде

Таулық өзендер

Шығыс Қазақстан, Түркістан, Жамбыл және Алматы облыстарының таулы өзендерінде ел аумағында қалыптасқан су тасқыны қатты жауын-шашынға байланысты.

ШҚО, Алматы, Жамбыл және Түркістан облыстарының таулы өзендерінде қар қоры айына бір рет 25 қар өлшейтін маршрут бойынша анықталады. Бір қар өлшеу маршрутының ұзындығы орта есеппен 100 км. тиісінше, тау өзендері бойынша қар қоры бойынша келесі деректер 2022 жылғы сәуірдің алғашқы күндерінде ұсынылатын болады.

ҚР таулы аумақтары бойынша топырақтың қату тереңдігі бойынша деректер в 4-қосымшада келтірілген

Шығыс Қазақстан облысы бойынша

17.03-24.03.2022 ж. кезеңінде облыс аумағын қармен жабу алаңы 85% - дан 91% - ға дейін ұлғайды.

Шүлбі су қоймасынан төмен Семей қаласындағы Ертіс өзенінде мұздың қатуы байқалады, мұздың орташа қалыңдығы 50 см. Семиярка ауылында мұздың орташа қалыңдығы 106 см құрайды.

Павлодар облысының аумағында Ертіс өзенінде РФ шекарасына дейінгі мұздың орташа қалыңдығы 65-80 см құрайды.

Түркістан және Қызылорда облыстары бойынша

Түркістан облысының аумағын қармен жабу алаңы 17.03-24.03.2022 ж.кезеңінде 2% - дан 8% - ға дейін ұлғайды.

Шардара су қоймасынан төмен Сырдария өзенінде Түркістан және Қызылорда облыстарының аумағында мұз құбылыстары байқалмайды.

Жамбыл облысы бойынша

17.03-24.03.2022 ж. кезеңінде облыс аумағын қармен жабу алаңы 2% - дан 28% - ға дейін ұлғайды.

Облыс өзендерінде мұз құбылыстары байқалмайды.

Алматы облысы бойынша

17.03-24.03.2022 ж. кезеңінде облыс аумағын қармен жабу алаңы 18% - дан 35% - ға дейін ұлғайды. Қапшағай су қоймасынан төмен Іле өзенінде мұз құбылыстары байқалмайды.

Метеостанциялардағы көпжылдық бақылаулардың деректері бойынша наурыз, сәуір айларында тәулік ішінде жауын-шашынның айлық нормасы түсуі мүмкін, бұл қауіпті стихиялық гидрометеорологиялық құбылыстардың туындауына әкеп соғуы мүмкін.

Бас директор

Д. Алимбаева

Бас директордың орынбасары

С. Саиров